

Správa o činnosti Názvoslovnej komisie Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky v roku 2003

Práca Názvoslovnej komisie Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky (NK) a sekretariátu NK sa v roku 2003 vykonávala v súlade s rezolúciami konferencií OSN o štandardizácii geografického názvoslovia a so závermi zo zasadaní lingvisticko-geografickej regionálnej skupiny OSN Východná, stredná a juhovýchodná Európa, v ktorej je Slovensko členom spolu s Albánskom, Bosnou a Hercegovinou, Bulharskom, Cyprom, Českom, Chorvátskom, Macedónskom, Maďarskom, Poľskom, Slovinskom, Srbskom a Čiernou Horou a Ukrajinou.

Činnosť NK vychádzala z Konceptie rozvoja štandardizácie geografického názvoslovia v Slovenskej republike v rokoch 2000 – 2005, z Plánu činnosti NK a sekretariátu NK na rok 2003, ktorý sa podľa jednotlivých okruhov plnil takto:

D 26.21 BÁZA ÚDAJOV GEOGRAFICKÉHO NÁZVOSLOVIA

Úlohy 1 – 6. V roku 2003 sa plánovalo vytvoriť bázu údajov geografických názvov 9 okresov: Nové Zámky, Snina, Vranov nad Topľou, Zvolen, Žiar nad Hronom, Košice I, II, III a IV. K jednotlivým názvom sa dopĺňali čísla mapových listov ZM 1 : 10 000, kódy a názvy krajov, obcí a katastrálnych území, zemepisné súradnice, pri vodných tokoch kódy a názvy povodí, pri vrchoch a dolinách príslušnosť ku geomorfologickému celku a navyše pri vrchoch aj ich výška. Údaje sa vložili do bázy údajov. Do bázy údajov sa zároveň ako samostatné objekty dopĺňali názvy obcí a častí obcí. Sekretariát spracoval bázu údajov všetkých plánovaných okresov. Po prenesení údajov databázy do GIS sa začalo s ich revíziou. Plánovaný počet 1 280 hodín sa prekročil o 399 SH, čo spôsobil väčší počet hesiel spracovaných pre databázu a neplánované práce na revízii údajov databázy. Úloha sa splnila.

K 31. 12. 2003 bola vytvorená databáza všetkých 79 okresov SR.

F 19.94 OSTATNÉ ÚLOHY NÁZVOSLOVIA

I. KARTOGRAFICKÉ DIELA

1. Obnova Základnej mapy Slovenskej republiky 1 : 10 000

Sekretariát overil v rámci obnovy ZM SR 1 : 10 000 v roku 2000 názvy na 169 mapových listoch. Na úlohe sa odpracovalo 282 SH. Plánovaný počet 50 hodín sa vzhľadom na veľký počet mapových listov ZM 10 prekročil o 232. Úloha sa splnila.

2. Štandardizácia názvov vodných tokov

Sekretariát porovnal názvy vodných tokov v zozname vodohospodársky významných tokov uvedených vo vyhláške MP SR č. 525/2002 a v zozname hraničných vodných tokov uvedených v jednotlivých hraničných dokumentárnych dielach s bázou údajov geografických názvov, ktorá obsahuje štandardizované geografické názvy v rozsahu Základnej mapy SR 1 : 10 000. Po porovnaní názvov sekretariát vypracoval zoznam rozdielných názvov, ktoré budú predmetom rokovania, a vykonal analýzu rozdielov. Práce na identifikácii vodných tokov a na analýze rozdielov si vyžiadali celú kapacitu plánovaných hodín, preto sa práce spojené s overovaním názvov na správach katastra, vypracovaním zásad na pomenúvanie bezmenných vodných tokov a štandardizáciou názvov presunuli na rok 2004. Na úlohe sa odpracovalo 467 SH. Úloha sa splnila v rozsahu kapacitných možností sekretariátu.

II. NÁZVOSLOVNÉ PUBLIKÁCIE

1. Názvoslovné informácie č. 32

Sekretariát zhromaždil materiály do publikácie Názvoslovné informácie č. 32 , zostavil príspevky a vykonal redakčnú úpravu pred tlačou. Publikácia vyšla v decembri. Celý plánovaný počet 125 hodín sa vyčerpal. Úloha sa splnila.

2. Názvoslovné informácie č. 33

Sekretariát zhromaždil materiály do publikácie Názvoslovné informácie č. 33, zostavil príspevky a vykonal redakčnú úpravu pred tlačou. Celý plánovaný počet 125 hodín sa vyčerpal. Publikácia bude vytlačená v januári 2004. Úloha sa splnila.

3. Názvy chránených území Slovenskej republiky

Sekretariát na základe odporúčania úradu dopĺňal k jednotlivým názvom informácie o rozhodnutiach ÚGKK SR o štandardizácii. Na úlohe sa prekročil plánovaný počet hodín o 100, lebo dopĺňanie údajov si vyžiadalo väčší rozsah prác. Pri týchto prácach sa zistilo, že veľkú časť názvov z pripravovaného zoznamu úrad ešte neštandardizoval, preto sa nedokončilo dopĺňanie údajov k názvom. Sekretariát pripravil zoznam neštandardizovaných názvov, ktoré sa zašlú ÚGKK SR na štandardizáciu v roku 2004. Úloha sa splnila v rozsahu kapacitných možností sekretariátu.

4. Slovenské historické geografické názvy

Na úlohe sa v roku 2003 z kapacitných dôvodov nepracovalo.

5. Staršie slovenské názvy obcí SR

Sekretariát postúpil publikáciu ÚGKK SR na schválenie. Po redakčnej úprave ju zadal do tlače. Na úlohe sa odpracovalo 102 SH. Plánovaný počet hodín sa prekročil o 52 SH pre väčší rozsah redakčných prác. Úloha sa splnila.

6. Názvy morí a podmorských útvarov

Sekretariát začal dopĺňať pracovný zoznam podľa dostupných publikácií a pripravil 2. verziu zoznamu. Plánovaný počet 150 hodín sa vzhľadom na väčší rozsah prác prekročil o 350. Z kapacitných dôvodov sa prerokovanie názvov v 2. sekcii NK ÚGKK SR, postúpenie zoznamu ÚGKK SR, redakčná úprava a zadanie do tlače presunuli do plánu na rok 2004. Úloha sa splnila v rozsahu kapacitných možností sekretariátu.

7. Názvy katastrálnych území Slovenskej republiky

Do publikácie sa dopĺňali názvy katastrálnych území schválené v roku 2003, po schválení publikácie ÚGKK SR sa vykonali redakčné úpravy pred tlačou. Úloha sa splnila.

8. Geografické názvy z územia SR

Sekretariát NK ÚGKK SR vypracoval projekt publikácie. Na úlohe sa odpracovalo 15 SH. Úloha sa splnila.

9. Názvy vodných tokov a vodných plôch SR

Sekretariát NK ÚGKK SR vypracoval projekt publikácie. Na úlohe sa odpracovalo 15 SH. Úloha sa splnila.

10. Názvy mimozemských objektov

Sekretariát NK ÚGKK SR vypracoval projekt publikácie. Na úlohe sa odpracovalo 15 SH. Úloha sa splnila.

III. ÚLOHY MEDZINÁRODNEJ SPOLUPRÁCE

1. Lingvisticko-geografická regionálna skupina OSN Východná, stredná a juhovýchodná Európa

Sekretariát pripravil materiály na 17. zasadnutie regionálnej skupiny UNGEGN Východná, stredná a juhovýchodná Európa, ktoré sa konalo v Prahe 24. – 26. septembra 2003. Zabezpečil sa preklad časti materiálov OSN. Z plánovaného počtu 150 hodín sa vyčerpalo 105. Úloha sa splnila.

2. Newsletter

V roku 2003 sekretariát nepripravil príspevok do Newsletteru.

IV. OSTATNÉ ÚLOHY

1. Informačná činnosť

Počas celého roka sekretariát poskytoval informácie v oblasti geografického názvoslovía písomne, osobne a telefonicky. Na úlohe sa odpracovalo 45 hodín, plánovaných bolo 50. Úloha sa splnila.

2. Vybavovanie agendy sekretariátu

Sekretariát zostavil návrh Správy o činnosti NK ÚGKK SR v roku 2002, zorganizoval zasadnutia pléna NK ÚGKK SR, 1. sekcie NK ÚGKK SR a mimoriadnych pracovných skupín, pripravil materiály na rokovanie pléna, sekcií a pracovných skupín. Na tejto úlohe sekretariát odpracoval 80 hodín, plánovaných bolo 70. Úloha sa splnila.

3. Publikačná činnosť v rezortných a mimorezortných časopisoch

MAJTÁN, Milan (2003): Staršie slovenské názvy obcí. Bratislava: Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky 2003. 128 s.

MAJTÁN, Milan (2003): Zo slovenskej etnonymie. Slová *Uhor* a *Maďar* v staršej slovenčine. In: Vlastné meno v komunikácii. 15. slovenská onomastická konferencia. Bratislava 6. – 7. septembra 2002. Red. P. Žigo a M. Majtán. Bratislava: Veda 2003, s. 137 – 144.

MAJTÁN, Milan (2003): Adjektívum *zázrivý* - proprium *Zázrivá* v slovenčine. In: Slovenská reč, roč. 68, 2003, č. 6, s. 336 – 339.

MAJTÁN, Milan (2003): Polstoročie slovenskej onomastiky. In: Slovenská reč, roč. 68, 2003, č. 1, s. 51 - 58.

MAJTÁN, Milan (2003): Obce s názvom Čechy v Maďarsku a Rumunsku. In: Česká beseda. Měsíčník Čechů, Moravanů a Slezanů na Slovensku, roč. 9, 2003, č. 1, s. 9 a 17.

MAJTÁN, Milan (2003): ref. Monografia o hydronymii povodia Turca. In: Slovenská reč, roč. 68, 2003, č. 4, s. 229 – 230.

POVAŽAJ, Matej: Názvy dolín na Slovensku. In: Vlastné meno v komunikácii. 15. slovenská onomastická konferencia. Bratislava 6. – 7. septembra 2002. Ed. M. Majtán – P. Žigo. Bratislava: Jazykovedný ústav Ľ. Štúra SAV – Filozofická fakulta UK 2003, s. 163 – 168.

4. Iné práce pre ÚGKK SR a GKÚ:

- posúdenie názvov a kódov štátov pre Štatistický úrad SR,
- posúdenie geografických názvov v návrhu vyhlášky MŽP SR o CHKO Biele Karpaty,
- posúdenie geografických názvov v materiáli Správa o hydrogeologickom prieskume územia Slovenska a o jeho výsledkoch za rok 2003,
- posúdenie geografických názvov v návrhu vyhlášky MŽP SR, ktorou sa ustanovuje územie CHKO Horná Orava a jej zóny,
- posúdenie geografických názvov v návrhu zoznamu navrhovaných území európskeho významu,
- posúdenie geografických názvov v návrhu vyhlášky MŽP SR, ktorou sa ustanovujú zóny Pieninského NP,
- posúdenie geografických názvov v návrhu vyhlášky MŽP SR o CHKO Latorica,
- prešetrovanie názvu bývalej obce Petrovce pre MV SR,
- posúdenie návrhov názvov nových chránených území SR, prerokovanie názvov v 1. sekcii NK ÚGKK SR,
- vypracovanie materiálu Definovanie obsahu báz údajov geografického názvoslovia na centrálnej a okresnej úrovni.

Aktualizácia názvov pre GIS50 a GIS10 sa zatiaľ nevykonávala.

Na úlohu sa odpracovalo 438 hodín, plánovaný počet 425 hodín sa prekročil o 163 pre väčší rozsah prác.

SCHÔDZKOVÁ ČINNOSŤ

Plenárne zasadanie NK sa v roku 2003 uskutočnilo v apríli.

Prvá sekcia NK rokovala v roku 2003 jedenkrát.

Druhá sekcia NK v roku 2003 nerokovala.

Mimoriadna pracovná skupina 1. sekcie NK ÚGKK SR rokovala päťkrát. Mimoriadna pracovná skupina, zložená zo zástupcov Jazykovedného ústavu Ľ. Štúra SAV a sekretariátu NK ÚGKK SR, na zasadnutiach prerokovala návrhy názvov nových chránených území, názvy katastrálnych území a návrh harmonogramu štandardizácie názvov vodných tokov. Okrem uvedených zasadnutí zástupca ÚGKK SR, predsedu NK ÚGKK SR, 1. sekcii NK ÚGKK SR a pracovníčky sekretariátu operatívne riešili konkrétne názvoslovné problémy.

Spracovala: M. Kováčová